

Ад укладальніка

“Скарбы народнай мовы” – гэта слоўнік гаворкі насельнікаў Гарадзеншчыны – заходняй часткі Беларусі, памежжа, дзе жылі народы, розныя па этнічным паходжанні і рэлігійных вераваннях. Стракаты этнічны склад паўплываў на мову жыхароў, прывёў да яе ўзаемаўзбагачэння. І гэтую асабліваць гаворкі заўважыў і адлюстравваў у слоўніку “улюбёны ў сваю зямлю” Апанас Пятровіч Цыхун. Ён шмат павандраваў, пахадзіў, паездзіў па Гарадзеншчыне, наведаўшы амаль усе населеныя пункты рэгіёна, і ўсюды пільна і прагна прыслухоўваўся да народнай гаворкі, занатоўваў яе багаці ў свой паходны сшытак. У 1993 г. яму ўдалося з вялікімі цяжкасцямі выдаць сабранае лексічнае багацце асобнай кніжкай, але ў яе было ўключана трохі больш за палову ад сабранага. У наступныя гады ён настойліва дапаўняў і дапрацоўваў слоўнік. Аб гэтым сведчаць і ягоныя рукапісныя папраўкі і дадаткі ў машынапісныя тэксты, зробленыя ў апошнія гады жыцця яго памочнікамі – сынамі Генадзем і Пятром. Недарэмна шматгадовую і плённую працу А.П. Цыхуна назваў Народны пісьменнік Беларусі Ніл Гілевіч “патрыятычным подзвігам настаўніка”.

Цяперашняе выданне “Скарбаў народнай мовы” змяшчае каля 10 000 словаў, словазлучэнняў, фразеалагізмаў, прыказак, трапных выразаў з народнай гаворкі.

І я глыбока задаволены тым, што ўдалося давесці справу жыцця Апанаса Пятровіча Цыхуна да канца – падрыхтаваць, адрэгаваць і выдаць поўнасцю сабраныя ім скарбы народнай мовы. Яны праілюстраваны мноствам прыкладаў жывой гаворкі, што надае слоўніку асаблівую каштоўнасць і пацвярджае думку, што беларускае слова жыло, жыве і будзе жыць.

У 2010 годзе да 100-годдзя Апанаса Цыхуна пабачыла свет кніга “Улюбёны я ў сваю зямлю...”, куды ўвайшлі ўспаміны, артыкулы, замалёўкі, вершы нашага славутага настаўніка і краязнаўцы.

Іван Буднік